

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **M. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2002, č. j. OSZ-48154-19/VD-Je-2002, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2008, č. j. 9 Ca 347/2007 - 69,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze, jímž byl zamítnut její návrh na ustanovení advokáta. Soud vycházel z následujícího skutkového stavu:

Žalobou ze dne 31. 10. 2007 se žalobkyně domáhala přezkoumání postupu žalovaného, který jí odmítl zpětně vyplatit příspěvek za službu za období od 15. 8. 2002 do 31. 12. 2005. Na základě pozdějšího (na výzvu soudu podaného) upřesnění žaloby soud usnesením ze dne 25. 4. 2008, č. j. 9 Ca 347/2007 - 49, vyloučil návrh žalobkyně na ochranu proti nečinnosti k samostatnému projednání s tím, že tento návrh bude projednán pod sp. zn. 9 Ca 234/2008. Ve věci žalobního návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí, který zůstal veden pod sp. zn. 9 Ca 347/2007, soud odmítl žalobu pro opožděnost.

Usnesení o odmítnutí žaloby napadla žalobkyně kasační stížností, samostatným podáním pak požádala o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti. Soudní poplatek z podané žaloby, jakož i z podané kasační stížnosti žalobkyně uhradila. Dále předložila potvrzení o osobních a majetkových poměrech, ze kterého vyplývá, že pobírá starobní důchod v měsíční částce 13 606 Kč, má družstevní byt 2 + kk a osobní automobil.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl Městský soud v Praze k závěru, že žalobkyni není možné ustanovit zástupce z řad advokátů, neboť není splněna první podmínka § 35 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), tj. že nejsou dány předpoklady, aby byla osvobozena od soudních poplatků. Tyto poplatky žalobkyně řádně uhradila, o osvobození nepožádala. Jako příjemkyně dávek důchodového pojištění nepobírá částku, která by svou výší odůvodňovala osvobození od soudních poplatků; skutečnost pobírání starobního důchodu pak není sama o sobě zákonným důvodem pro osvobození od soudních poplatků. Potřebnost osvobození navíc podle soudu snižuje skutečnost, že žalobkyně soudní poplatky zaplatila.

Toto usnesení napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností. Stěžovatelka je nemajetná, má toliko malý byt, důchod a ojetý automobil. Je těžce nemocná, k důchodu si již nemůže ničeho přivydělat, neboť pro svá závažná onemocnění nemůže pracovat. Podrobila se operaci páteře, trpí hypertenzí, byla jí odňata štítná žláza, má problémy s žilním systémem, vysoké trombocyty, léčí se pro zelený a šedý zákal atd. Užívá léky, na které připlácí, platí poplatky u lékařů. Finanční zátěží byly i splátky na nákup bytu při transformaci obecních bytů na družstevní.

Stěžovatelka platí za bydlení cca 5000 Kč měsíčně, za pevnou linku 820 Kč, za mobilní telefon 330 Kč a za stravu cca 1000 Kč měsíčně. Z důchodu ve výši 13 606 Kč měsíčně jí při úsporném hospodaření zůstává cca 2000 Kč na ošacení, hygienické potřeby aj. Z této částky je zaplacení soudních poplatků ve výši 6000 Kč výdajem zcela nad její finanční možnosti. Plná moc právní zástupkyni je omezena pouze na sepis podané kasační stížnosti. Uvedené doložila stěžovatelka mimo jiné potvrzeními úhrad za bydlení (zahrnujících nájemné, zálohy na elektřinu, poplatky za TV, rozhlas a kabelovou televizi) za měsíce říjen, listopad a prosinec 2008 ve výši mezi 4013 a 4963 Kč. Stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že se stěžovatelka dovolává důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu usnesením ustanovit zástupce navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. může být účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, na vlastní žádost osvobozen od soudních poplatků usnesením předsedy senátu.

Jak již dříve Nejvyšší správní soud judikoval, nejsou v současné době v platném právu vyjádřena objektivní hlediska pro posuzování poměrů žadatele o osvobození od soudních poplatků, resp. jejich tíživosti. Osvobození od soudních poplatků je tak věcí úvahy soudu (podle rozsudku ze dne 23. 2. 2006, č. j. 4 Ans 3/2005 - 148, www.nssoud.cz). Městský soud v Praze v daném případě zjistil osobní a majetkové poměry stěžovatelky a po zvážení všech okolností dospěl k závěru, že předpoklady pro ustanovení advokáta v daném případě splněny nejsou. Stěžovatelka je poživatelkou starobního důchodu ve výši 13 606 Kč [částka životního minima jednotlivce činí aktuálně měsíčně 3126 Kč (§ 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu)], soudní poplatky za žalobu i kasační stížnost řádně uhradila a osvobození od nich nenárokovala. Nic proto nenásvědčuje tomu, že by byly u stěžovatelky dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, které jsou jednou z podmínek pro to, aby mohl být stěžovatelce ustanoven zástupce z řad advokátů. Tuto úvahu považuje Nejvyšší správní soud za zcela opodstatněnou.

Smyslem institutu osvobození od soudních poplatků, potažmo možnosti ustanovení advokáta soudem, je zabránit situacím, kdy by v důsledku faktické nemajetnosti žalobce mělo dojít k odepření přístupu k soudu. Rovněž Nejvyšší správní soud je toho názoru, že uvedené v projednávaném případě nehrozí. Pomine-li Nejvyšší správní soud, že stěžovatelka disponuje jak pevnou linkou, tak i mobilním telefonem, jakož i přípojkou ke kabelové televizi, je třeba zpochybnit způsob, kterým v kasační stížnosti prezentuje svůj měsíční „rozpočet“. Po odečtení nákladů na bydlení, včetně kabelové televize a nákladů na oba telefonické přístroje, tj. cca 7000 Kč, zůstává z jejího starobního důchodu „na ošacení a hygienické potřeby“ cca 6500 Kč, nikoli 2000 Kč. Při vědomí dalších přídatných nákladů spojených s onemocněními stěžovatelky je Nejvyšší správní soud toho názoru, že závěry Městského soudu v Praze učiněné v napadeném usnesení jsou zcela přiléhavé. Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy není naplněn.

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení Městského soudu v Praze netrpí vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, správní orgán měl ve věci úspěch, žádné náklady mu však v souvislosti s řízením o kasační stížnosti prokazatelně nevznikly. Soud proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 11. června 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu